

Justitiedepartementet
Ju.remissvar@regeringskansliet.se
Kopia till Ju.L6@regeringskansliet.se

Vår referens: Dnr. 25-198

Remissvar över betänkandet Mediegrundlagarna och tillgänglighetskrav för vissa medier, Ju2025/00016

Post- och telestyrelsen (PTS) har enligt 1 § förordningen (2007:951) med instruktion för Post- och telestyrelsen ett samlat ansvar inom postområdet och området för elektronisk kommunikation. PTS är därutöver marknadskontrollmyndighet för produkter enligt 25 § förordning (2023:676) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet (FPTT) och utövar tillsyn över elektroniska kommunikationstjänster, banktjänster och e-handelstjänster enligt 28 § FPTT. PTS ska enligt 28 § FPTT samordna ett tillsynsuppdrag om ett enskilt tillsynsärende kan komma att beröra flera tillsynsmyndigheters ansvarsområden.

PTS lämnar med utgångspunkt från myndighetens ansvarsområden nedanstående synpunkter på betänkandet.

Sammanfattning

PTS delar i huvudsak utredningens bedömning om att det behövs delegationsbestämmelser för att kunna ställa tillgänglighetskrav inom det grundlagsskyddade området.

PTS tillstyrker de föreslagna ändringarna i yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).

Vad gäller förslaget om ändringar i tryckfrihetsförordningen (TF), bedömer PTS att det fortsatt bör övervägas om den befintliga delegationsbestämmelsen i 1 kap. 12 § 4 TF om konsumentskydd också kan omfatta de krav på förpackningar och anvisningar som följer av tillgänglighetsdirektivet.

12.2.1 En delegationsbestämmelse för förpackningar och anvisningar

Konsumentskydd

Utredningen gör bedömning att kraven i tillgänglighetsdirektivet inte kan sägas ha ett sådant konsumentskyddsrättsligt syfte som avses i delegationsbestämmelsen för konsumentskydd i 1 kap. 12 § 4 TF eftersom det i tillgänglighetsdirektivet inte görs någon hänvisning till artikel 169 i Fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) i vilken konsumentfrågor regleras.

Tillgänglighetsdirektivet är antaget med beaktande av särskilt artikel 114 i EUF-fördraget. Artikel 114 reglerar tillnärmning av lagstiftning på den inre marknaden. Artikel 169 hänvisar till artikel 114 genom att föreskriva att unionen ska bidra till att uppnå en hög konsumentskyddsnivå genom åtgärder som beslutas enligt artikel 114 i fördraget, dvs genom tillnärmning av lagstiftning.

PTS konstaterar att det finns flera exempel på konsumenträttighetsrättsakter inom unionen som antagits med beaktande av artikel 114 i EUF-fördraget. Några exempel är konsumenträttsdirektivet¹, ROHS2-direktivet² och förordningen om märkning av textilprodukter³.

Utöver det är det PTS uppfattning att tillgänglighetsdirektivet syftar till att göra produkter och tjänster mer tillgängliga för alla konsumenter. Det framgår av skäl 11 i ingressen till tillgänglighetsdirektivet att harmonisering av tillgänglighetskrav i unionen är ”nödvändigt för [att]...säkerställa att alla invånare i EU kan dra fördel av mer tillgängliga produkter och tjänster, oavsett förmåga.”

Vid marknadskontroll av produkter enligt lagen (2023:254) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet (LPTT) ska marknadskontrollförordningen⁴ tillämpas.

Marknadskontrollförordningen har ett konsumenträttsligt syfte enligt förordningens

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/83/EU av den 25 oktober 2011 om konsumenträttigheter och om ändring av rådets direktiv 93/13/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 1999/44/EG och om upphävande av rådets direktiv 85/577/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 97/7/EG.

² Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/65/EU av den 8 juni 2011 om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1007/2011 av den 27 september 2011 om benämningar på textilfibrer och därtill hörande etikettering och märkning av fibersammansättningen i textilprodukter och om upphävande av rådets direktiv 73/44/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 96/73/EG och 2008/121/EG.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1020 av den 20 juni 2019 om marknadskontroll och överensstämmelse för produkter och om ändring av direktiv 2004/42/EG och förordningarna (EG) nr 765/2008 och (EU) nr 305/2011.

inledande skäl (1) och (68), samt förordningens artikel 1(1). Marknadskontrollförordningen antogs, i likhet med tillgänglighetsdirektivet, med beaktande av artikel 114 i EUF-fördraget.

Mot bakgrund av den förhållandevis begränsade utredning som gjorts avseende tillgänglighetsdirektivets rättsliga grund i relation till övrig konsumentskyddslagstiftning inom EU, anser PTS att det fortsatt bör övervägas huruvida den redan befintliga undantagsbestämmelsen för konsumentskydd i 1 kap. 12 § 4 TF är tillämplig på kraven i tillgänglighetsdirektivet.

Konsekvenser för PTS marknadskontroll

Som marknadskontrollmyndighet ansvarar PTS för att kontrollera produkters efterlevnad mot de informationskrav och tekniska krav som gäller enligt 6 § LPTT.

Att tillgänglighetsdirektivets krav på förpackningar och anvisningar inte kan ställas utan att gränsen till tryckfrihetsförordningens område överskrids innebär att PTS inte kommer att kunna utöva marknadskontroll på information som framställs i tryckpress, dvs nästan all information som vanligen finns på produkter eller som följer med produkter när de tillhandahålls på marknaden, innan de föreslagna bestämmelserna har trätt i kraft.

Givet att det också saknas harmoniserade standarder som möjliggör bedömningar av överensstämmelse med de tekniska kraven, kommer PTS marknadskontroll att bli begränsad.

6.1.2 Tillgänglighetskraven

Myndighetsföreskrifter

Post- och telestyrelsen har med stöd av bemyndiganden i förordningen (2023:676) om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet meddelat följande föreskrifter:

- Post- och telestyrelsens föreskrifter (2024:5) om vissa produkters tillgänglighet,
- Post- och telestyrelsens föreskrifter (2024:6) om vissa tjänsters tillgänglighet, och
- Post- och telestyrelsens föreskrifter (2024:7) om kriterier för bedömning av när ett tillgänglighetskrav inte ska gälla på grund av att det medför en oproportionerligt stor börda.

Föreskrifterna är ett led i genomförandet av tillgänglighetsdirektivet. Mot bakgrund av att utredningens förslag till delegationsbestämmelser i TF och YGL är begränsade till föreskrifter i lag kan PTS, beroende på hur bestämmelserna senare utformas på lagnivå, komma att behöva se över bestämmelser i de meddelade föreskrifterna.

PTS ser dock positivt på att ytterligare tillgänglighetskrav regleras på lagnivå för att hålla samman regleringen och underlätta för de aktörer som ska tillämpa regelverket.

Detta yttrande har beslutats av divisionschefen Björn Blondell. I ärendets slutliga handläggning har även enhetschefen Linnea Sigeman, verksjuristen Hannah Malmberg och juristen Carmen Butler (föredragande) deltagit. Vid föredragningen närvarade även avdelningschefen Marielle Sjögren.

